

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | IX. ROČNÍK | DUBEN 2023

Dílna pomáhá zviditelnit místní tradice smaltu v celé Evropě

rozhovor s manžely Hradilovými
na stranách 8-9

VELIKONOČNÍ DÍLNIČKY A PEČENÍ

6. 4. 2023 14:00 - 17:00

Zdobení perníčků

Malování vajíček

Pletení pomlázky

Zdobení kamínků

FRÝDA
STŘEDNÍ ŠKOLA

INZERCE FMP 1966/03

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Geiringerové – 17. část

Ferdinand Victor Geiringer začal v Místku působit jako zaměstnanec Aloise Lembergera, který z něj vytvořil svoji prodlouženou místeckou ruku. Netušil tehdy, že tato „ruka“ se bez jeho vědomí začne samostatně hýbat a že jí zůstane pod nehty i něco málo z jeho vlastnictví. Při vyslovení jména Geiringer se pak nejednomu textilnímu dělníkovi v Místku začala v žilách prudce vařit krev a tlak vyskakoval povážlivě vysoko.

► Petr Juřák

Místek 14. března 1939 očima Ferdinanda Geiringerera

Opravdový zlom v životě Geiringerových však nastal ve večerních hodinách 14. března 1939. Tehdy do Místku přijela od Nového Jičína a Příbora vojenská německého wehrmachtu, před Czajankovými kasárny pak došlo k přestřelce, která trvala zhruba půl hodiny. Jednalo se o ojedinělý incident v rámci jinak bezproblémové německé invaze na území Čech a Moravy. Přesto tato událost měla zásadní vliv na další osudy rodiny Ferdinanda Geiringerera.

On sám na to s odstupem několika let vzpomínal takto: „Můj syn měl v plánu vyjet na kratší čas do Londýna, měl již zajištěno vízum i letenku, přesunul ale svůj odjezd na jindy, protože jsem se nachladil a musel jsem se léčit doma. 14. března v 18.00 se můj syn vrátil svým autem z tovární domů a po krátké výměně slov se rozhodl nejprve odjet do ještě neobsazeného Frýdku. On byl totiž u Němců velmi neoblíbený, protože byl považován za

Vlajka s hákovým křížem na budově Německého domu v Místku, 12. březen 1939.

Foto | Muzeum Beskyd Frýdek-Místek

věrného podporovatele Čechů, jelikož se v době mobilizace přihlásil českému vojenskému velení v Místku jako dobrovolník a prokázal mu cennou službu a také protože zachránil švagrovi část jeho skladových zásob přesunem do Místku a odtud do Prahy a také zajistil mnoho vagónů na jejich převoz přímo z Krnova do Prahy. Jeho cesta vedla kolem nouzových kasáren /Czajankových kasáren/, kterým okresní

velitelství zřejmě nedopatřením zapomnělo oznámit, aby nekladli Němcům odpor. Mého syna nejprve zastavili u kasáren, zeptali se na směr jeho cesty a přikázali mu pokračovat, ale pak na něj /pravděpodobně Němci/ střelili z kulometu. Byl těžce raněn, ale díky znalosti oblasti se mu podařilo uprchnout nejprve pěšky a později odjet taxíkem do frýdecké nemocnice, kde se ještě téhož večera podrobil

operaci a amputovali mu prst. Druhý den poté, co se mi podařilo 17. března převést svého syna – který měl vysokou horečku – autem na nedalekou polskou hranici, ačkoli náš dům a mého syna neustále sledovalo gestapo a místní nacisté, protože byl první na černé listině. Náš dům byl hlídán dnem i nocí, a tak jsem musel dlouho udržovat dojem, že pacient je stále ještě ve frýdecké nemocnici.“ ■

INZERCE FMP 1976/02

MYCÍ AREÁL

mycí tunel

- nejlepší myčka v ČR
- mytí textilními mikrovlákný
- neškrábe, šetří lak, obsluha

jednoduchost - kvalita - pohodlí

www.armacarwash.cz
otevřeno denně

ARMA
CAR WASH

S NAŠÍ PÉČÍ AUTO
NEZESTÁRNE...

Nové samoobslužné mycí boxy v areálu Arma Car Wash

Velikonoční svátky s bohatým programem pro děti i dospělé

Velikonoční městečko, vítání jara, jarmark, ale i přednášky – svátky jara nabídnou již tradičně spoustu zajímavých akcí. Také letos vyrostete na místeckém náměstí Svobody Velikonoční městečko. Po dobu tří dnů od čtvrtka 6. dubna do soboty 8. dubna bude připraven bohatý a pestrý program pro děti i dospělé. Magický okamžik ukřižování Ježíše Krista a jeho smrt na kalvárii připomenou na Velký pátek zpívané pašije v podání scholy Frýdek. Na pódiu vystoupí Kamil Střihavka & The Leaders, cimbálové muziky Bečva a Kotci, Dětské sborové studio Ostrava Jih a další umělci. Chybět nebudou ani divadelní představení, živá zvířátka a dílničky pro děti. Samozřejmostí jsou trhy s řemeslnými výrobky a nejruznějšími dobrotami místní gastronomie.

V neděli 2. dubna od 9 do 16 hodin se v prostorách frýdeckého zámku uskuteční Velikonoční jarmark. Návštěvníci se mohou těšit na jarmareční prodej tradičních výrobků kraje, malování kraslic či pletení pomlázek. V rytiřském

sále vystoupí Lašský soubor písní a tanců Ondřejnica a v zámecké kapli sv. Barbory vokální soubor TEATET z Řepíšť. Pro návštěvníky budou již tradičně otevřeny aktuální výstavy a stálé expozice Frýdek a Místek, Frýdek – Mariánské

- 2. 4. Velikonoční jarmark
- 6. 4. Přednáška Veselé Velikonoce
- 6.–8. 4. Velikonoční městečko
- 9. 4. Velikonoční neděle v Muzeu Beskyd

poutní místo. Na čtvrtek 6. dubna je v 16:30 hodin v Zeleném domě na Zámecké ulici připravena přednáška s názvem Veselé Velikonoce. Posluchačům přiblíží regionální zvyky, obyčaje a pověsti, které se váží k období Velikonoc. Muzeum Beskyd bude pro návštěvníky otevřeno i na velikonoční neděli, a to v čase od 13 do 17 hodin. Po celou dobu bude možné navštívit stálé expozice, velikonočně vyzdobenou kapli sv. Barbory a aktuální výstavu Renesanční člověk Ferdiš Duša. Od 15 hodin se můžete těšit na vystoupení žáků ZUŠ Frýdlant nad Ostravicí. ■

KULTURA F M

Čt 6. – So 8. 4. | náměstí Svobody

Velikonoční městečko

ČTVRTEK 6. 4.

14.30 **DIVADLO ENTENTYKY**
První světová válka

15.30 **TYKRÁSO**
První světová válka

17.00 **HRDZA**
První světová válka

PÁTEK 7. 4.

10.00 **CIMBÁLOVÁ MUZIKA BEČVA**

12.00 **SCHOLA FRÝDEK**
První světová válka

14.00 **DIVADLO SYMPATIE**
První světová válka

15.00 **CALATA**
První světová válka

16.00 **MICHAL KEVLUD & BAND**
První světová válka

17.00 **REBEL COMPANY**
První světová válka

SOBOTA 8. 4.

10.00 **CIMBÁLOVÁ MUZIKA KOTCI**

12.30 **DĚTSKÉ SBOROVÉ STUDIO OSTRAVA JIH**

13.30 **MECHULALÁCI**
První světová válka

17.00 **KAMIL STŘIHAVKA & THE LEADERS!**
První světová válka

VSTUP ZDARMA

TRADIČNÍ TRHY • ZVÍŘÁTKA • HRABE DÍLNIČKY

Podpora statutárního města Frýdek-Místek
prostorů pro kulturní a společenské aktivity

Podpora partnerů:
FRÝDEK MÍSTEK PRVNÍ SVĚTOVÁ VÁLKA

TS F M TIC F M

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT

Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Vítězslav Sachr
Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: MAFRAPRINT, Pavelkova 7, Olomouc
Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká distribuční k.s. | Nevyžádané příspěvky nevracíme
Za obsah inzerce zodpovídá její zadavatel, nemusí odpovídat názoru redakce
Neoznačené foto pochází z archivu redakce | Datum vydání: 1. 4. 2023 | Náklad: 26 000 ks
Foto na titulní straně: Jiří Vítězslav Sachr

Inzerce vám rád zprostředkuje
Jiří Vítězslav Sachr
Tel.: 608 832 606
redakce@fmpatriot.cz, inzerce@fmpatriot.cz

www.fmpatriot.cz

INZERCE FMP 1970/03

Mint
reality

Rekonstrukce jako cesta ke zvýšení ceny nemovitosti při prodeji?

Ano! A víme jak na to!

Volejte **731 698 871**
www.mintreality.cz

Garantem rekonstrukcí je šampion OKTAGONU
Jonas "SHARK" Mágárd

- Tepelná čerpadla alpha innotec
- Kotle na dřevo Blaze Harmony
- Instalace podlahového a ústředního topení
- Plynové kondezační kotle Broetje Heizung

www.hrusatop.cz

BRÜTJE
HEIZUNG

alpha innotec

blaze

Tel.: +420 725 980 764, mail: d.hrusecky@email.cz, Místecká 176, 739 21 Paskov

SLOUPEK

Hned po slavnostní volbě nového prezidenta mě myšlení přivedlo k textu písně Modlitba Marty Kubišové: „Ať mír dál zůstává s touto krajinou.“

Od inaugurace uplynulo pár dní a už se našli první kritické nástupní projevy, jeho političnosti a nepolitičnosti, politické minulosti a snahy zatáhnout nás do války. Kritika se objevila nejprve v předvolebním čase, kdy ještě Petr Pavel o přízeň voličů soupeřil s Andrejem Babišem. Nakonec – a naštěstí – rozhodnutí většiny národa vyznělo pozitivně pro Pavla.

Ten ve svém nástupním projevu mimo jiné řekl: „Chceme-li dlouhodobou prosperitu, je potřeba ekonomice vrátit zdravé základy a rovnováhu snížením inflace a výrazným snížením schodku veřejných financí. Budu naslouchat odborníkům a podporovat opatření, která to umožní, ačkoli budou někdy bolet.“ Nebo dále celému národu nově zvolený prezident sdělil: „Budu považovat za úspěch, když se za dobu mého prezidentství zvýší počet lidí, kteří se nenechají odradit nejistotou. Když něčemu věříme, musíme vystoupit z komfortní zóny a jít za svým cílem i v případě, že šance na úspěch je malá.“

Z obou citací vyplývá, že Pavlovy vize mají od počátku svůj cíl, který se s trochou dobré vůle, s trochou štěstí a s malou pomocí přátel podaří zasahovat. Aby k tomu mohlo dojít, bude zapotřebí splnit třetí prezidentskou vizi a tou je znovusjednocení rozdělené občanské společnosti.

Zásadní pracovní kroky v nové funkci už Petr Pavel učinil: navštívil tradičně jako první Slovenskou republiku. Podepsal vládní novelu – „Částečnou valorizaci důchodů“ – s možným odkazem na následné posouzení Ústavním soudem ČR (zde se projevil jako diplomat). Třetím krokem byla jeho oficiální návštěva Německa (i tady potvrdil svoje diplomatické myšlení). Nejhorší pro prezidenta zřejmě byl podpis „důchodů“. To bylo opravdu těžké diplomatické rozhodnutí, kdy prezident opustil komfortní zónu a vyrazil – lidově řečeno – s kůží na trh.

Chci na závěr společně s Martou Kubišovou potvrdit: „Teď když tvá ztracená vláda věcí tvých se k tobě navrací, ó lide český.“

P.S. Ten kousek textu závěru písně napsal před stovkami let Jan Ámos Komenský. A stále je platný! Martin Sládek

Zklidnění dopravy v centru města: Nejdříve křižovatka, pak kruháč

V 70. a 80. letech minulého století byly hlavní město Praha a Frýdek-Místek na stejné úrovni, alespoň pokud se týká automobilové dopravy. Přestože se budovalo zcela nově, architektonická zpracování vedla k tomu, že hlavní silnice – pražská magistrála a frýdecko-místecká Hlavní ul. (dříve Leninova tř.) vytvořily dopravní tepny středem měst. V Praze přímo pod Národním muzeem a okolo dalších historických památek v návaznosti na dálnici D1. Ve Frýdku-Místku přes Ostravici a dál k hranicím s Polskem v rámci tehdejší i současné I/48 se alespoň bouraly staré obytné domy, vilky a zahrady. Prostě: staré nenávratně ustupovalo novému.

Naše radnice rozhodla, že střed města bude zklidněn a dlouhodobě přetížený průtah Hlavní třídou konečně odlehčí. První výsledky už jsou zřetelné po otevření nového obchvatu města a v plánu jsou další opatření. Odborníci z ČVUT v Praze připravili několik variant řešení, která přinesou městu očekávané zklidnění hlavně od kamionové dopravy.

„Nejbližšími dílčími úpravami by mělo být vybudování nových

autobusových zálivů u budoucího kulturního centra, dále přestavba přechodu pro chodce u Tesca na tzv. poptávkový přechod pro chodce, obnovit chceme také levé odbočení z bývalého autobusového stanoviště a levé odbočení z Frýdlantské ulice směrem na Hlavní třídu. Tyto úpravy jsou levné, rychlé a napomohou k bezpečnosti i zpomalení. Zejména zneškodní kamionům, aby projížděly centrem města,“ představil novou vizi primátor Petr Korč.

První fáze úprav se bude zabývat napojením místních komunikací. Přímou na Hlavní třídu a ulici 8. pěšího pluku by měla vzniknout semaforový řízení křižovatka, která by vozidlům umožňovala

odbočovat z ulice 8. pěšího pluku na Hlavní třídu, směrem na Frýdek a opačně – vozidlům přijíždějícím od Příbora odbočovat doleva k poliklinice. Bohužel rychlejší a bezpečnější kruhový objezd prozatím vybudovat nelze, protože realizaci brání vlastnická práva k pozemkům. Náměstek primátora pro dopravu Miroslav Bártek podal přesné vysvětlení stavu věci: „Komunikace je státní, bude se převádět na kraj a některé investice je možné udělat až po tomto převedení v horizontu 5 až 8 let. Jakmile město získá komunikaci do svého vlastnictví, připraví další plán úprav. Ty zahrnují výstavbu kruhových objezdů, které jsou plynulejší a bezpečnější.“

Další zklidnění od dopravy městem určitě přinese otevření obchvatu v plném profilu v červnu letošního roku. Prozatímní měření průjezdnosti městem přináší zřetelné výsledky: v lednu 2023 tudy projíždělo 20–25 tisíc vozidel za den. Před zprovozněním části obchvatu městem projelo za den až 32 tisíc vozidel. Další měření průjezdnosti budou prováděna až půl roku po spuštění obchvatu v celém rozsahu. ■

Bourání zídek u „hoteláků“ zamezí nevhodným jevům

Problematické a sociálně nepřípustné osoby mají ve městě o jedno místo pro své srazy méně. Technické služby ukončily 9. března odstraňování zídek na sídlišti Anenská a v prostorách u hotelových domů v Místku.

Tímto způsobem se radní snaží vyřešit bezpečnostní situaci na sídlišti, protože zídky byly dlouhodobě zneužívány nepřípustnými osobami a drogově závislými jedinci. Docházelo tady k nevhodným jevům, ke kterým bezesporu

patří popíjení alkoholu, aplikace drog, odhazování jehel z použitých injekcí a vytváření dalšího nepořádku a znečišťování okolí. Materiál z odstraněných zídek bude využit při výstavbě některého z plánovaných projektů. ■

INZERCE FMP 1968/03

**Kominictví
BUMBALA**

+420 724 921 728
bumbala.lukas@seznam.cz
www.kominictvibumbala.cz

INZERCE FMP 1972/03

www.auta-lpg.cz

Montáže LPG
Revize LPG-CNG
Servis

776 226 998
Kunčičky u Bašky 66

CNG
LPG

Proběhne zápis do prvního ročníku ZŠ

Od pondělí 17. do 18. dubna 2023 budou zahájeny zápisy do 1. ročníku základního vzdělávání do ZŠ zřizovaných statutárním městem Frýdek-Místek s výjimkou škol v Chlebovicích a Skalici, kde se zápisy uskuteční pouze v pondělí 17. dubna.

Zápis do školy se týká všech dětí, tedy i dětí, na které se vztahuje dočasná ochrana v souvislosti s válkou na Ukrajině. Pro nadcházející školní rok 2023–2024 jsou zapisovány děti narozené v období od 1. září 2016 do

31. srpna 2017 a děti s odkladem školní docházky z minulého roku. K povinné školní docházce mohou být přijaty také děti narozené od 1. září 2017 do 30. června 2018, pokud jsou přiměřeně tělesně i duševně vyspělé na základě doporučení školského poradenského zařízení. Do ZŠ lze přijmout i děti narozené od 1. ledna do 30. června 2018 na základě doporučení školského poradenského zařízení a odborného lékaře, která budou přiložena k žádosti jeho zákonných zástupců. Pro školní rok

2023/2024 se zapisují děti narozené od 1. září 2016 do 31. srpna 2017 a děti s odkladem školní docházky z minulého roku. K plnění PŠD může být přijato také dítě narozené od 1. září 2017 do 30. června 2018, je-li přiměřeně tělesně i duševně vyspělé a požádá-li o to jeho ZZ. Podmínkou přijetí dítěte narozeného v období od 1. září 2017 do 31. prosince 2017 k plnění PŠD je také doporučení vyjádření školského poradenského zařízení, podmínkou přijetí dítěte narozeného od 1. ledna 2018 do 30. června 2018 doporučení vyjádření školského poradenského zařízení a odborného lékaře, která k žádosti přiloží ZZ.

Podle závazné vyhlášky městského zastupitelstva budou do „spádových“ škol přijímáni přednostně žáci s místem trvalého pobytu v příslušném školském obvodu. Zákonní zástupci dítěte však mohou zvolit i jinou než spádovou školu. Mohou však nastat případy, kdy žák nemusí být přijat. Další informace k zápisu na webových stránkách jednotlivých ZŠ. ■

Vzpomínka na boje o Czajankova kasárna

Tradičním položením květin u Památníku 8. pěšího pluku ve Frýdku-Místku se 14. března konal vzpomínkový akt k 84. výročí boje vojáků z Czajankových kasáren proti německým okupantům. Naši vojáci se tehdy odmítli vzdát čtyřnásobné přesile Němců, kteří přijeli od Příbora a město jim mělo posloužit jako průjezd na hranice s Polskem.

Obrana kasáren se stala důležitým mezníkem naší historie 30. a 40. let minulého století. Postoj tehdejších vojáků a jejich velitelů vůči okupantům má i v dnešním kontextu dění svůj důležitý význam, že agresorům se nesmí ustupovat a je zapotřebí se jim vždy bránit.

Setkání společně připravili zástupci radnice s frýdeckou jednotou Československé obce legionářské. Její zástupce Petr Majer ve svém krátkém projevu připomenul slova Miroslava Šolce, tehdejšího obránce kasáren, že si byl vědom své vojenské přísahy a bojoval proti přesile s vědomím, že může ztratit svůj vlastní život. ■

INZERCE FMP - 1979/01

V klubu Přátelé FM jsme se shodli, že budeme konstruktivní opozicí

Rozhovor s předsedou klubu Přátelé FM Mgr. Pavlem Machalou

Jak dlouho již působíte v Zastupitelstvu města Frýdku-Místku? Čím se zabýváte v soukromém životě?

V zastupitelstvu působím již čtvrté volební období. Z toho necelé dvě období jsem byl náměstkem primátora, nyní působím jako řadový zastupitel. V profesním životě se aktuálně věnuji koordinaci realizací energeticko úsporných opatření převážně u firemních subjektů. V osobním životě rád trávím čas se svou rodinou.

Co se vám líbí na práci v zastupitelstvu?

Vždy jsem se zajímal o dění okolo sebe a vždy jsem se snažil, aby byl svět spravedlivější. Ne vždy se to člověku podaří. Jak se říká, kdo nic nedělá, nic nezkaží. Důležité však je se vždy z chyb poučit a neopakovat je. Na samotné práci zastupitele se mi líbí, že mám možnost podílet se na rozvoji města a pomáhat tak svým spoluobčanům.

Čemu se aktuálně v zastupitelstvu města věnujete?

Aktuálně se v zastupitelstvu snažím společně s ostatními členy klubu prosadit body našeho předvolebního programu. Z opozičních lavic to však nejde lehce. Na jednáních jsme navrhovali mimo jiné odpady zdarma pro občany města, zastropování cen tepla a další. Nicméně jsme byli vždy přehlasováni vládnoucí koalicí Našeho města a ANO. V klubu Přátelé FM jsme se také shodli na tom, že budeme konstruktivní opozicí, a proto nejsme apriori proti všemu, s čím současná koalice přichází, a dobré návrhy, které jsou ku prospěchu občanů a města, na jednáních podporujeme. Taktéž hlídáme kroky stávající koalice a kontrolujeme plnění jejich slibů – např. zřízení zubní pohotovosti, jejíž zřízení bylo slíbeno již před volbami.

Nejsou podle vás odpady zdarma populismem?

Nejsou. Stejně jako odpady zdarma, byla v minulosti označována jako populistická MHD zdarma, kterou jsme před lety zaváděli. Dnes se stejnou cestou jako my s MHD vydalo mnoho dalších měst. Navíc jsme jasné deklarovali, že odpady zdarma chceme pouze po dobu vysoké inflace. Je to v duchu našeho programu, kdy chceme být přátelští a prosociální s občany v současné nelehké ekonomické situaci. Osobně mě mrzí, že se k našemu návrhu nikdo z koalice nepřipojil třeba jen v omezené podobě, když s tím ve svých programech kandidovali.

Jaký je váš názor na dostavbu Nové scény Národního domu?

Již kdysi jsem se přikláněl jít spíše cestou rekonstrukce kina Petra Bezruče. Chtěl jsem také, aby občané mohli rozhodnout v referendu, kterou variantu preferují. Vnímám, že město potřebuje důstojný kulturní stánek zejména pro větší akce, ale nejsem si jistý, že potřebuje stavbu, která dle mého názoru při dnešních cenách značně přesáhne částku jedné miliardy korun a která bude mít zároveň nemalé výdaje na samotný provoz. Osobně se kloním k rekonstrukci KPB, Národního domu a budovy bývalé Moravia banky. Již tyto investice budou samy o sobě značné.

Proč jste jako klub hlasovali proti zvedání odměn zastupitelů?

Opět jsme byli některými nazváni jako populisté. Nicméně si opravdu nemyslím, že je správné zvedat si odměny v době, kdy se chce snížit růst penzí seniorům a kdy občané tvrdě pocítují inflaci a s ní spojené důsledky. Vnímám to jako gesto solidarity. Nakonec jsme byli bohužel většinou v zastupitelstvu přehlasováni. V klubu jsme již zahájili debatu nad tím,

jak bychom těmito prostředky mohli pomoci spolkům či spoluobčanům ve městě.

Dokážete si představit spolupráci se stávajícími koaličními subjekty?

Já osobně si dokážu představit spolupráci s každým, kdo bude mít dobré úmysly a bude chtít město rozvíjet. Za dobu, co jsem zastupitelem, jsem stihl poznat mnoho slušných a správných lidí napříč všemi stranami a hnutími.

I kdyby měl být zítra konec světa, ještě dnes půjdu a zasadím jabloň, říká učitel hudby Ivo Saniter

I když byly původně cílem jeho emigrace v roce 1983 Spojené státy americké, nakonec se s kamarádem usadil v Rakousku, kde vyučoval hru na klavír. Díky své bytné, spisovatelce Friedl Melach Hofbauer, poznal sílu občanské společnosti, když se společně s ní zúčastnil úspěšných masových protestů za záchranu lužního lesa. Jak prožíval politické zemětřesení a pád komunismu ve střední Evropě vzpomíná v závěrečné části svého vyprávění učitel hudby Ivo Saniter.

► Jiří Vítězslav Sachr

Koncem osmdesátých let došlo k uvolnění politické situace v Maďarsku a Polsku. V Budapešti proběhlo v roce 1988 první setkání písničkáře Jaroslava Hutky žijícího v holandském exilu s československým publikem. Na další podobný koncert v létě 1989 už přijelo z Československa do Maďarska pět stovek fanoušků. Nenapadlo tě využít k setkání s rodiči maďarskou půdu?

Nemohl jsem. S azylantským cestovním pasem jsem směl cestovat do západních zemí, ale Maďarsko a třeba i Jugoslávie mi byly zapovězeny. Nešlo to takhle jednoduše. Musel jsem vyčkávat na udělení rakouského občanství, které jsem stále ještě neměl. Ale máš pravdu, v Maďarsku došlo k uvolnění režimu už v roce 1987. Maďarům se otevřela hranice do Rakouska, dokonce zde mohli legálně pracovat. Díky nim jsem získal dokonalou představu o tom, co se děje u nás doma.

Počkej, to mi musíš vysvětlit...

V té době probíhala ve Vídni výstavba metra na Mariahilfer Strasse, což byla vyhlášená ulice se spoustou luxusních obchodů. Všude samá stavební uzávěra, díky čemuž přicházeli zdejší obchodníci o tržby a krachovali. Jeden po druhém zavírali své krámy a na jejich uvolněné místo rychle nastupovali levnější Maďaři. U jednoho z nich jsem si tehdy velmi lacině koupil maďarskou televizi Orion, která měla zabudovanou tzv. východní normu, a na její anténu jsem přijímal vysílání československé televize. Sledoval jsem zpravodajství na obou tehdejších kanálech, a měl tak přehled, jak informuje o dění doma komunistická propaganda ve srovnání s okolním světem.

Kamarád, který žil dlouhá léta v Německu, mi vyprávěl, jak chodil „nakukovat“ domů do Československa z jedné bavorské turistické rozhledny. Jak tomu bylo u tebe?

Žádnou nostalgii jsem nepociťoval. Několikrát jsem se byl podívat na železnou oponu z rakouské strany. Poblíž přechodu Gmünd – České Velenice jsem si přes dráty fotil pomocí teleobjektivu československé pohraničnický. Zaznamenal jsem na film detaily jejich tváří, jako bych je chtěl použít na maturitní tablo. (smích)

Mohl jsi fotit na hranici? Nikdo tě nekontroloval?

Z rakouské strany tam nikdo nebyl, neměli k tomu důvod. Do komunistického Československa se neutíkalo, opačným směrem ano. Ostrahu hranic a cestu do svobodného světa nepřetržitě střežili uvědomělí českoslovenští vojáci, kteří za zadržení „narušitele hranic“ dostávali pochvalu a opušťák. Ještě v srpnu 1986 nechali jen dvacet metrů před rakouskou hranicí poblíž bratislavského sídliště Petržalka roztrhat svými psy osmnáctiletého Hartmuta Tautze z východního Německa.

S rodiči jsi ale byl ve styku. Neinformovali tě, jak to u nás vypadalo?

Občas jsem jim zatelefonoval, ale převážně jsme si psali. Hlavně takové to, jak se mi daří, kterou výstavu nebo koncert jsem navštívil, kdo z bývalých sousedů zemřel nebo která moje spolužačka se provdala a kolik vnoučat už má matčina kamarádka. O politických věcech nebo s kým se ve Vídni stýkám ani slovo. Nechtěli jsme ohrozit sebe ani naše přátele. Dopisy z Vídne chodily často otevřené nebo se znaky manipulace. Zatímco já si

Ivo Saniter v době své emigrace.

Foto | 5x archiv Ivo Sanitera

Kde a co se tehdy stalo?

Jako redaktorka rakouské televize ORF přinášela živé zpravodajství z první velké demonstrace v Bratislavě na Velký pátek v roce 1988. Proti několika tisícům pokojně demonstrujícím věřícím se zapálenými svíčkami, kteří chtěli poukázat na porušování lidských a náboženských práv v Československu, nastoupilo devět set ozbrojených policistů. Kromě jiných napadli také Barbaru, kterou zbili, poškodili její televizní techniku a rozbili kameru v hodnotě jednoho milionu šilinků. Byla z toho diplomatická roztržka a rakouská strana důrazně trvala na vyšetření celé události.

Vnímál jsi to tak, že se už blíží konec komunismu?

Tehdy určitě ne. Nevěřil jsem ještě tomu ani v létě 1989, když jsem si od člověka, který se pohyboval v rakouských politických kruzích, kupoval Volkswagen. Věštecky mi říkal, že za tři čtyři měsíce bude s komunismem v Československu konec. Téměř na den mu to opravdu vyšlo... (úsměv) A to jsem tehdy ani náznakem netušil, co přijde v nejbližších týdnech – exodus východních Němců z Prahy a Budapešti na Západ, pád berlínské zdi a sametová revoluce u nás doma...

Co se ti dnes vybaví, když se řekne listopad 1989?

Vídeňskou demonstraci před naší ambasadou bezprostředně po 17. listopadu jsem vzpomínal minule. Přelomovou událostí pro mě bylo, když Rakušané otevřeli Českoslovákům hranice. Mezi Hainburgem, Bergem a Bratislavou vzniklo přes deset kilometrů dlouhé korzo plné jásajících a veselých lidí. Procházeli jsme se s Honzou Klimánkem z rakouské strany na slovenskou a zase zpět. Na Děvině se ve větru třepotala dvě stě metrů dlouhá trikolóra. Uprostřed Dunaje byla zakotvena loď, z níž do mikrofonu promlouvali k tisícům lidí na obou březích tehdejší exponenti revoluce na Slovensku Jánko Budaj, Fedor Gál a Milan Kňažko spolu s písničkářem Karlem Krylem, který

jejich proslovy prokládal svými údernými songy. Byla velká zima, mrzlo, ale bylo to krásné. Open air uprostřed Dunaje – úžasná akce! Svoboda!

Předpokládám, že jsi ihned vyrazil domů do Frýdku-Místku...

S návratem jsem nijak nespěchal. Do Československa jsem se vydal až v lednu 1990, to už byl prezidentem Václav Havel. Vůbec jsem si to neužil. I když na to nevypadám, jsem nervák a všechno intenzivně prožívám. Když jsem přijížděl k rakousko-československé státní hranici u Mikulova, opanoval mě strašný stres. Bylo mi téměř fyzicky nevolno, třásl jsem se a bušilo mi srdce. Částečně to ze mne opadlo až ve chvíli, kdy jsem viděl ozbrojené československé pohraničnický s plackami Občanského fóra na klopě uniformy. Stísněný pocit a nervozita mě ale provázely i v dalších dnech, kdy jsem se setkal se svými nejbližšími doma ve Frýdku-Místku. Město na mne působilo ještě horším dojmem, než když jsem ho o sedm let dříve opouštěl. Do ruda zbarvený smog se rozprostíral nad ulicemi a panelovými domy. Historická zástavba ustoupila estakádě, která jako zářez nožem celé dvoutměti

rozdělené řekou Ostravicí ještě rozčtvrtila. Zbývalo mi na úřadech vyřídit všechny nové doklady a už jsem se těšil, až budu zpátky ve Vídni u šálku voňavé kávy.

Přijel sis pouze vyřídit nové doklady?

Měl jsem azylantský cestovní pas. Občanku jsem si s sebou do Jugoslávie v roce 1983 brát nesměl a dnes už nevím, jestli ji rodiče po mé emigraci nemuseli odevzdat. Když se na mě úřednice z oddělení vyřizování občanských průkazů obrátila s dotazem: „Voják?“, okamžitě jsem odpověděl: „Nevoják!“ Aniž by po mě chtěla jakýkoliv další doklad, do příslušné kolonky uvedla mou odpověď. Jedním slovem jsem se tak vyvázal ze své branné povinnosti. Nikdy mě nenapadlo, že to bude tak jednoduché... (smích)

Nakonec ses přece jen z Rakouska vrátil...

Oženil jsem se. Manželka tady vystudovala germanistiku a do Rakouska se přijela seznámit s vídeňským dialektem. Od počátku počítala s tím, že se vrátíme. Česká učitelka němčiny v německy mluvící zemi by asi nebyla nejlepší profesní volba.

Mé rozhodování ale významně ovlivnily ještě další věci...

V té době v Rakousku propukly protičeské nálady ohledně spuštění jaderné elektrárny Temelín. Aktivisté blokovali za policejní podpory hraniční přechody, tvořily se několikahodinové fronty. Narůstal pravicový populismus. Zemský hejtman Korutan Jörg Haider brojil za referendum proti vstupu České republiky do EU. Poslouchal jsem názory našich nejbližších sousedů – nebyla to žádná lůza, většina se stavěla proti České republice. Takže i z tohoto důvodu jsem nakonec manželce vyslovil souhlas s návratem do Česka.

Jak vypadaly tvé první kroky?

V Čeladné jsme stavěli dům. Zdejší plat učitele hudby by nám nestačil, a tak jsem ještě devět let pendloval mezi Vídní a Frýdlandem nad Ostravicí, kde jsem si na umělecké škole budoval novou žákovskou klientelu. Později jsem se ve škole stal zástupcem ředitele a už jsem se do Vídně nevracel.

Nelitoval jsi někdy svého rozhodnutí vrátit se do Čech?

Nepřestávám nad tím přemýšlet. Propásali jsme mnoho příležitostí. Po více než třiceti letech

jsme stále za Rakouskem – nejen ekonomicky, ale i mentálně. Z celého východního bloku jsme se nechali nejvíce zbolševizovat. Statisticky u nás bylo na počet obyvatel pětkrát více komunistů než v SSSR a dvanáctkrát více než v Polsku. Kariéristé, kteří sloužili režimu, pobírají vysoké důchody a jejich oběti živoří. Zblbli jsme. Bojím se, že až budu dožívat v některém z penzionů pro seniory, nebudu si mít s kým o čem vyprávět. Mezi vrstevníky mám podstatně méně přátel než v generaci čtyřicátníků, i když i mezi nimi jsou pomatenci. Nikdy bych nevěřil, jak destruktivní vliv na českou společnost mělo čtyřicet let komunistické diktatury. Jak lehce naskakujeme na populismus. Chybí nám vzdělanější část obyvatel, která by to chtěla opravdu důkladně změnit. (pozdech). Ale není to tak, že bych všechno viděl jen černě. Pracuji s mladými lidmi a to mě udržuje při veselé mysli a duševní svěžesti. Nedávno jsem viděl rozhovor Světlany Witowské s hrabětem Františkem Kinským, který vzpomínal na svého otce a charakterizoval ho jako optimistického skeptika a skeptického optimistu. A tak nějak to cítím i já. I kdyby měl být zítra konec světa, ještě dnes půjdu a zasadím jablono. ■

Cílem dílny je vytvořit technické zázemí pro zájemce o smalt a jeho výtvarné využití

Manželé Lumír a Jana Hradilovi se už od dětství věnují výtvarné činnosti. Zatímco Jana se spíše realizovala v malbě, kreslení a batice, Lumír našel zalíbení v grafických technikách. V okamžiku, kdy pro sebe objevil kouzlo na osm set stupňů roztopené pece proměňující skleněný prášek v glazurované vrstvy na ocelovém plechu, zcela propadli smaltování.

► Jiří Vítězslav Sachr

Co vás přivedlo k výtvarnému umění?

Jana: Kdybych to vzala úplně popořádku, už od malička jsem ráda kreslila. Na základní škole jsem navštěvovala lidovou školu umění – výtvarný obor pod vedením Elišky Servátkové, později, když skončila, jsem přešla ke Karlu Lepíkovi. Výtvarku jsem pak studovala i na pedagogické fakultě a dnes ji vyučuji na základní škole.

Lumír: Já jsem ještě chodil do Osvěty v Národním domě k Anděle Kocurkové. Mám od ní i svůj portrét, kdy mě v roce 1964 namalovala. Od čtvrté třídy to pak byly hodiny u Elišky Servátkové, u které jsem studoval deset let.

Kdy jste se začali zajímat o techniku smaltování?

Jana: Někdy před třinácti lety mě oslovil vedoucí Pobeskydského spolku přítel výtvarného umění Karel Bogar: „Ve Frýdlantu děláme v Dílně uměleckého smaltu plechy, nechtěla by ses někdy přidat?“ Do té doby jsem malovala a kreslila, hodně jsem se věnovala textilní batice a nějaké plechy stály zcela mimo můj zájem. Přesto jsem se nakonec k návštěvě dílny odhodlala a už mi to zůstalo. V současnosti už tvořím jenom smalty. Zkrátka kdo se drápkem zasekne, je ztracen.

Kdo tě zavedl do technologie výroby? Vysvětlil ti, jak máš postupovat? Neříkej, že je to tak jednoduché...

V dílně tvořily takové osobnosti, jakými jsou Petr Bednář a Eva Landsbergerová Kučerová. Oba jsou ve svém oboru mezinárodně uznávaní umělci. Základní věci a postupy mi vysvětlili, ale nebylo to tak, že by si mě vzali takzvaně do učení. To ne. Každý má svůj vlastní styl, odlišné postupy i představy, jak má dílo v konečném výsledku vypadat. Spíše jsem je sledovala, jak to dělají. Nikdo z nich mi do toho nekecal, nechávali mě jít svou vlastní cestou. Pokud jsem se potřebovala zeptat, zda si to či ono mohu dovolit, poradili mi. Zejména Petr Bednář byl v tomhle více přístupný. Říkal: „Jó, to si vyzkoušej, to bude fungovat...“ Nebo také: „Zkus, ale nic z toho nebude...“ (úsměv)

Lumír: Bednář také říkal: „Kdyby mě Eliška viděla, jak kreslím, nakopala by mě do zadku!“ (smích) V době, kdy začátkem šedesátých let navštěvoval místekou průmyslovku, stal se jedním z jejich prvních žáků.

Čím si vás smalt tak získal?

Jana: Tím materiálem – jde vlastně o sklo. Uchvátila mě jeho transparentnost, kouzlo vypalovací pece, technologické možnosti – hluboká studna tajemství, kterou je možné prozkoumávat, ze které

Manželé Hradilovi ve frýdecké Dílně uměleckého smaltu.

je možné čerpat při vlastní práci, kdy pokládáš jednu vrstvu přes druhou. Každá z nich se musí nechat pořádně zaschnout, pak se při teplotách kolem 800 °C vypaluje v peci. Teprve potom zjišťuješ výsledek, zda všechno dopadlo podle tvých představ. Někdy do všeho vstoupí kouzlo nechtěného. Vyjde z toho něco, s čím jsi nepočítal, co tě přinutí přehodnotit původní záměr.

V mých tématech se objevuje beskydská a slovenská příroda, kam rádi cestujeme. Obloha, mraky, hory, louky, mlhy a opary. Nemám tam lidí. Nedávno jsem nad tím přemýšlela a je to asi dáno mou profesí. Každý den mě obklopuje spousta dětí i dospělých. Chci si od nich ve své tvorbě odpočinout. Do mého výtvarného soukromí mají zapovězený vstup. (úsměv)

Lumír: Začal jsem o dva roky později než Jana. Baví mě grafika, linoryty. Jsem ale všemu otevřený, a tak jsem měl potřebu si to rovněž

vyzkoušet. Nejsem ale ten typ, že přijdu a hned začnu tvořit a vypalovat. Dozrává to ve mně déle. Dělam si skici, překresluji to, přechází tomu delší příprava.

V roce 2017 jsi pro město Frýdlant v Čechách vytvořil technikou smaltu křížovou cestu. Jak ses k této zakázce dostal?

Oslovili nás z vedení radnice Frýdlantu nad Ostravicí. Mezi oběma Frýdlanty existuje úzká spolupráce a vzhledem k tradici smaltérské výroby u nás hledali partnera, který by dovedl zrealizovat jejich představu právě touto technikou. Díky financím z česko-německého projektu Paměť v krajině Trojmezí se rozhodli obnovit původní zdevastovanou křížovou cestu z roku 1737. Byl jsem limitován termínem, v lednu 2018 jsme ji usadili a v květnu byla za účasti litoměřického biskupa Jana Baxanta slavnostně otevřena. Krásné místo, které je součástí maloplošné

Čtyři z celkových čtrnácti zastavení křížové cesty realizované Lumírem Hradilem pro město Frýdlant v Čechách.

přírodní rezervace. Pro návštěvníky jsou na třech vyhlídkových místech osazeny lavičky, ideální místo pro rozjímání a meditaci.

Měl jsi ze strany zadavatele volnou ruku pro výtvarné pojetí této práce? Svažovalo tě něco?

Filozofické a meditativní náměty v mé tvorbě sice převažují, ale takto rozsáhlý a vlastně nesčetněkrát ztvárněný příběh, u nějž je třeba udržet myšlenkovou i výtvarnou provázanost, byl pro mne velkou výzvou. Aby korespondovalo výtvarné pojetí s prostředím Křížového vrchu, bylo potřeba uvědomit si, že musí být omezena barevnost a že si spojení s kamenem kapliček vynucuje monumentalizující polohu. Mé ztvárnění vychází z tradičního pojetí čtrnácti zastavení, tedy naklánějící se kříže, tváře, siluety... Studijní kresby zabraly několik měsíců práce a posloužily mi jako tvarový a kompoziční základ, který byl dále zjednodušován až téměř do polohy symbolů. Barevná škála, jejímž základem jsou odstíny modré, má odlehčit prostor a navodit atmosféru bezčasí a stále platného odkazu na naše kulturní a duchovní kořeny.

Oba jste členy Dílny uměleckého smaltu. Komu je určena a na jakých dalších projektech se podílíte?

Jana: V současnosti sdružujeme téměř čtyři desítky členů, ale dílna je otevřena každému zájemci o tuto výtvarnou techniku. Pomáhá zviditelnit místní tradice smaltu v celé Evropě. Jejím cílem je vytvořit pro zájemce o smalt a jeho umělecké využití technické zázemí. Její činnost a nabídka je ojedinělá nejen v našem kraji, ale troufám si říct, že minimálně v celém středoevropském prostoru. Průmyslové provozy smaltérských podniků ukončily svou činnost, a tak jsme vlastně jediné místo,

kde se mohou smaltéři realizovat. Přijíždějí k nám tvořit zájemci z celé republiky, ale i ze Slovenska, Polska a dalších zemí. Nedávno jsme se přestěhovali z Frýdlantu nad Ostravicí do Frýdku na ulici Dobrovského. Že to bylo správné rozhodnutí, dokazuje velmi dobrá spolupráce s místními základními školami, kterou jsme ihned společně navázali. Studenti a žáci zdejších škol se u nás seberealizují a rozvíjejí svůj výtvarný talent. Někteří se chtějí této technice věnovat i v budoucnu. Pořádáme workshopy nejen pro děti, ale i seniory, jsme schopni připravit i speciální výtvarné programy pro firmy. Zatím posledním velkým projektem, který jsme zrealizovali vloni, jsou smaltované šroubovice Čtvero ročních dob, které jsou plánovány jako součást veřejného osvětlení ve Frýdlantu nad Ostravicí.

V logu Dílny uměleckého smaltu je stylizován plameňák. Proč?

Není to tak, že bychom podléhali současné módní vlně, kdy se na textiliích, kabelkách a dalších doplňcích začal v posledních několika letech objevovat motiv růžového nebo červeného plameňáka. Odkazuje na beskydskou průmyslovou tradici, kdy frýdlantská smaltovna firmy Postelberg (pozdější Norma – pozn. autora) používala v letech 1918 až 1952 ochrannou známku se třemi plameňáky před egyptskými pyramidami. Její původní podoba je v mezinárodním registru ve Švýcarsku volná a mohli bychom ji využívat, museli bychom ovšem zakoupit ochrannou známku a platit roční udržovací poplatky. Proto jsme se rozhodli pro kompromis a použili jen motiv plameňáka. Reprezentuje tak odkaz na tradici, kterou se snažíme svými výtvarnými počiny udržet při životě.

KOUZELNÝ POBYT v lázních

Příroda, tak svěží, mocná, plná života a krásných barev nás přímo vybízí k zastavení, k hlubokému nadechnutí, až bez-zbytku naplněné plíce zabolí. Takovou sílu má i příroda, do které jsou posazeny naše lázně. A nejen příroda vůkol, ale i její velkolepé dary, které využíváme pro přípravu těch nejčistších přísad pro lázeňské procedury.

Přijďte se nadechnout přírody.

Sírný pramen plný zdraví

Doporučujeme vyzkoušet

ŠVESTKOVÉ MÁMENÍ
(4 dny / 3 noci)
3 lázeňské procedury

 1 osoba

 polopenze

 5 680,- Kč (duben)
5 830,- Kč (květen)
6 130,- Kč (červen)

POHODOVÁ RELAXACE
(5 dní / 4 noci)
5 lázeňských procedur

 1 osoba

 polopenze

 7 730,- Kč (duben)
7 930,- Kč (květen)
8 330,- Kč (červen)

Samostatné ubytování a plná penze s doplňkem.

E. info@hotel-kostelec.cz, T. 577 152 159

www.hotel-kostelec.cz

Na svých smaltech zachycuje Jana Hradilová atmosféru a krásu beskydských a slovenských hor.

Poplatky za odpad a psy

Radnice určila splatnost místních poplatků za rok 2023, které se týkají obecního systému odpadového hospodářství a majitelů psů do 31. května letošního roku. Složenky na úhradu nebyly od roku 2021 obyvatelům města rozesílány.

Za odpad zaplatíme letos za 1 osobu 696 korun a děti do 6 let věku jsou od poplatku osvobozeny. Osoby starší 70 let uhradí poplatek ve výši 348 korun. Poplatníkem je i vlastník nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba. V uvedeném případě poplatek činí 696 Kč. Osoby, které jsou přihlášeny k pobytu ve Frýdku-Místku a vlastní nemovité věci na území této obce, jsou od poplatku osvobozeny.

Poplatek za psa staršího 3 měsíců v bytovém domě vyjde na 900 Kč ročně (za druhého psa 1 200 Kč). V rodinném domě na území města 500 Kč a v katastrálním území Panské Nové Dvory, Lískovec, Lysůvky, Chlebovice a Skalce 200 Kč. Poplatek za psa pro majitele starší 65 let je 200 Kč. ■

CHKO Beskydy slavila padesát let

Půlstoletí oslavila 5. března letošního roku chráněná krajinná oblast Beskydy. Lokalita je s rozlohou téměř 1200 kilometrů čtverečních největší chráněnou krajinnou oblastí v Česku. „Jsou to poslední živé hory v Česku,“ říká o Beskydech současný ředitel CHKO František Jaskula.

Podle jeho dalších slov se hory staly „masovou tělocvičnou“, což dosvědčuje např. počet návštěvníků Lysé hory, kdy ročně na její vrchol vystoupá až 450 tisíc turistů. Krátkodobí i dlouhodobí návštěvníci Beskyd využívají pro své výlety turistické stezky, cyklotrasy a v zimě trasy upravené pro běžky i sjezdové lyžování. „Dříve se v Beskydech v zimě jezdilo na běžkách nebo sjezdovkách. Přestože jezdit v lesních porostech na lyžích je dnes zakázáno, můžeme pozorovat silný nárůst nového sportovního vyžití, kterým je skialpové lyžování. Návštěvníci hor vjíždějí do lesa a plaší zvěř. Ta může kvůli stresu a vyčerpání z nedostatku potravy v zimním období uhynout, a navíc jsou ničeny i lesní porosty. Přibýlo

Beskydy

Foto | František Krasl

elektrokol, stále se zlepšuje sportovní vybavení. Lidé dnes sportují v zimě, za deště i za tmy,“ vyslovil svoji kritiku určenou návštěvníkům Beskyd ředitel Jaskula.

Takové množství turistů evidentně ohrožuje chráněnou přírodu. I když se většina z nich chová slušně, obyvatelé lesa – zvířata, nemají pro svůj život dostatečný klid a pohodu. V Beskydech můžete potkat medvěda hnědého, vlka

obecného, puštíka bělavého, rysa ostrovida, vydra říční a mnoho dalších druhů lesní zvěře a vodních živočichů. Důvodem, že se jim tady daří, je specifické složení lesů, kdy vedle smrků rostou buky, duby i jedle.

Takže turisté a další hosté nezapomínejte, že jste v Beskydech pouze návštěvníky, kteří mají možnost obdivovat krásy a rozmanitost zdejší přírody. ■

INZERCE FMP-2001/01

Obec Palkovice

nabízí k pronájmu LÉKÁRNU a BISTRO/BUFET.

- Prostory se nacházejí v nově postavené budově (od Kamil Mrva Architects) v centru obce Palkovice č.p. 267.
- V budově se dále nachází obecní úřad, ordinace dvou lékařů, připravuje se ordinace zubaře.
- Lokalita má vysokou atraktivitu, v těsné blízkosti se nachází:
 - prodejna potravin a květinářství,
 - pošta a kadeřnictví,
 - sportovní areál s tělocvičnou, fotbalovým hřištěm a kurty,
 - vyhledávané dětské hřiště,
 - autobusová zastávka i dostatek parkovacích míst,
 - základní škola.
- Nabídka je možno podat do 30. 4. 2023.

• Více informací na www.palkovice.cz (sekce Úřední deska), na e-mailu mistostarosta@palkovice.cz či telefonu 723 247 447.

Výstava na zámku představuje Ferdiše Dušu také jako fotografa

V letošním roce si připomínáme dvě výročí malíře, grafika, ilustrátora a keramika Ferdiše Duši. Narodil se 13. ledna 1888 ve Frýdlantu nad Ostravicí, zemřel 1. prosince 1958 tamtéž.

Málokdo ví, že se Duša rovněž věnoval fotografování. Ačkoliv fotoaparát používal především jako určitou formu skicáře, jím pořízené fotografie mají i jiný rozměr než pouze ten pomocný. Dušovy

fotografie zachycují dnes již mnohdy neexistující místa a scenérie, Ostravu, Prahu, Bratislavu, Beskydy, slovenské hory, Podkarpatskou Rus, vesničky v krojích, při oslavách, obřadech, při práci... Asi emocionálně nejsilnější motivy jsou pak na fotografiích pořízených ve druhém a třetím desetiletí 20. století. Jsou to mimo jiné pohledy na doly a hutě v Ostravě, na nákladní lanovky vyvážející hlušinu

na haldy, děti vybírající kousky uhlí z hald, pole s hlávkami zelí, políčka v kontrastu s průmyslovou Ostravou. Snad nejpůsobivějším motivem je pasoucí se bílý koník, který se u Duši stal symbolem totálního vytěžení a zlomení nejen těla, ale i duše v rámci pracovních poměrů na Ostravsku. Liberálního kapitalismu. Je to koník, který celý život strávil v dole, kde táhl vozíky s uhlím a hlušinou. Pokud měl

velké štěstí (většina z koní umřela v dole), mohl se na sklonku života dostat na zemský povrch a dožít tam své poslední dny, týdny či měsíce. Z jeho zvevření však bylo patrné totální vyčerpání, zničující únava, zlomení přirozené sebeúcty a hrdosti, samota a opuštěnost, vymačkání všech životních sil až na dřeň a následné odhození použité fyzické schránky jako už nepotřebného zboží. ■

INZERCE FMP 1934/06

DĚKUJEME ZA PODPORU V SEZONĚ 22/23!

DVA BŘEHY JEDEN TÝM

DIVADLA

Nová scéna Vlast

2. 4., 15:00 Malá čarodějnice

Muzikálová pohádka o Malé čarodějnici a havranu Abraxasovi pro spoustu loutek a jednu herečku. Pohádka na motivy knižky Otfrieda Preußlera. Uvádí Divadlo Malé Čarodějnice.

3. 4., 19:00 Pán strom

Svíj životní a mimořádně poutavý příběh povypráví divákům na první pohled jinak mlčenlivý stoletý strom – buk. Poutavě hovoří a věcech všedních i nevěšných, veselých i smutných, poetických i tragických a také hlavně o všem lidském, co se ze předcházejících sto let dělo na něm, pod ním a s ním. Uvádí Radošinské naivní divadlo.

14. 4., 19:00 Vášnivost

Napíná hořká komedie plná překvapivých zvratů a konfliktů, jež se odehrávají na půdorysu komorního dramatu. Vášnivý román a do-
mnělý thriller v jednom. Žena se vrací domů z výletu o dva dny dříve. Hledá svého manžela, ale dům je prázdný. Volá mu, kde je, a on jí tvrdí, že je doma, dívá se na televizi a trochu si čte. Řetězec falešných stop a nedorozumění se začíná prodlužovat a zašmocrávat... Uvádí Divadlo Verze.

16. 4., 15:00 Výprava za ledním medvědem

V divadelním představení pro děti se setkáme s Eskymáčkou, mrožem, pohladíme si tuleně. Zazpívá nám dokonce i lední medvěd, který prozradí, jak se mu na severu žije. A co bychom my, lidé, mohli dělat, aby u něj zůstala zima, kterou má moc rád. Dobudeme společně severní pól, naučíme se rozpoznávat stopy zvířat a zažijeme spoustu dalších dobrodružství provázených písničkami Divadla Letadla.

23. 4., 15:00 Maxipes Fik

Divadelní zpracování příběhu psa, který povyroste poněkud více, než je obvyklé.

V inscenaci se objeví postavičky známé z Večerníčky a knižního vydání příběhu hlavního hrdiny. Skladatel Petr Skoumal doplnil toto divadelní představení zbrusu novými písničkami. Inscenace pro děti svým osobitým humorem osloví i dospělé. Uvádí Divadlo Špilberg.

27. 4., 19:00 Commedia dell'arte II.

– Krize identity aneb Mechanická žena

Inscenace je volným pokračováním tleskané Commedie dell'arte. Příběhem vás opět provedou již známé postavy Capitano, Pantalone, Harlekýn, Isobela, Kolombína a nově Dottore!

Představení je inspirováno postupy britské renesanční lidové komedie, pro kterou jsou typické vyhraněné charaktery postav, dechberoucí přívál děje a absolutní nepředvídatelnost. Dalšími stavebními kameny inscenace jsou hlubinná psychologie a výklad snů. Uvádí Divadlo Bolka Polívky.

30. 4., 15:00 O Zlatovlásce

Myslíte si, že by bylo dobré, kdybyste rozuměli všemu tvorstvu? Jeden král si to myslel, a proto si nechal uvařit speciální jídlo, které mu to umožnilo. Ovšem kuchtič jako správný kuchař při vaření ochutnal... Král za trest neposlušného kuchtičky poslal pro princeznu se zlatými vlasy. A co bude dál? Najde kuchtič princeznu? Uvádí Divadlo Šneček.

3. 5., 19:00 Můžem i s mužem 2

Co ženy dělají, když si myslí, že je nikdo nevidí? Komedie s Vandou Hybnerovou, Jitkou Sedláčkovou a dalšími.

5. 5., 19:00 Manželské vraždění

Komedie s mrazením v zádech. Liza a Gilles spolu žijí patnáct let. Alespoň jak tvrdí ona. Není to totiž tak docela jisté, protože Gilles ztratil paměť. Teď se vrací do jejich údajně společného bytu a Liza se Gillese snaží uvést zpátky do jejich života. Ale říká mu pravdu? Nezneužívá jeho ztráty paměti k tomu, aby celé jejich soužití zkeslila? Aby vybudovala nový život na falešných základech? Uvádí Divadlo Na Jezerce.

9. 5., 19:00 Jonáš a tingl-tangl

Hudební kabaret Jonáš a tingl-tangl měl premiéru v létě roku 1962 a vznikl tak trochu z nouze. Po odlivu hlavních hvězd tehdejšího Se-maforu na sólové dráhy (Eva Pilarová, Waldemar Matuška) bylo nutné doplnit repertoár divadla komornější inscenací. Vedle Jiřího Suchého se tedy na jevišti postavil hudební skladatel Jiří Šlitr, který se do té doby

převážně „skrýval“ za pianem. Vznikla tedy legendární klaunská dvojice, jejíž kouzlo, bryskní dialogy, originální humor a nezapomenutelné, dnes již zlidovělé melodie přenesou na jeviště komorního Divadla „12“ Tomáš Savka a Jakub Židek. Nebudou chybět písně jako Honky tonky blues, Tulipán, Vyvěste fangle či Zlá neděle. Uvádí Národní divadlo moravskoslezské.

Národní dům

26. 4., 19:00 Miniparty s Karlem Šípem

Zábavná talk show baviče, moderátora a textaře Karla Šípa na motivy televizního pořadu Všechnoparty. Prostor dostanou také dotazy diváků. Pořadem provází Jiří Bláha.

Čtyřlístek, divadlo na Slezské

14. 4., 18:00 Kulturní večer pro mladé

Clothes Swap, beseda na téma „Rok dodávku po Evropě aneb Příběhy, které slyšet chcete i nechcete“. Poslech hudby Veroniky Pospíšilové + výstava fotografií Samuela Rychického a Terezy Vojkovské. Více na www.divadloctylustek.cz.

22. 4., 19:00 Obrovská neviditelná ruka aneb dost bylo Covidu

Při havárii letadla se kapitánka, její druhý pilot a steward ocitnou na opuštěném ostrově v Bermudském trojúhelníku. Rok se snaží přežít jako trojice. Nakonec dorazí záchranný tým, ale svět už není takový, jako býval. Hraje Enthemor Frýdek-Místek.

28. 4., 18:00 Pracky vzhůru aneb peníze, nebo život!!!

Premiéra nové autorské frašky plné dobrodružství, odhalení a nečekaných zvratů o tom, že ne všechno, co je na dosah, je opravdu na dosah. Hraje hostující soubor Divadla Šmíry.

29. 4., 15:00 O pejskovi a kočičce

Tri příběhy na motivy knihy Josefa Čapka – O pyšné noční košilce, Jak si pejsk a kočička dělali k svátku dort, Jak si myli podlahu.

KINA

Kino Vlast

- 1. 4., 15:00 **Bella a Sebastian: Nová generace**
- 1. 4., 17:00 **Přání k narozeninám**
- 1. 4., 19:00 **Kuciak: Vražda novináře**
- 2. 4., 10:00 **Dungeons & Dragons: Čest zlodějů**
- 2. 4., 17:00 **Titina, psi polárníce**
- 2. 4., 19:00 **Ostrov**
- 5. 4., 10:00 **Tár**
- 19. 4., 19:00 **Dejvické divadlo: Ucpañej systém**

KD Lískovec

- 5. 4., 17:00 **Zoubková víla**
- 5. 4., 19:00 **Il Boemo**

Další program na www.kulturafrn.cz

KONCERTY

Kino Vlast, Místek

13. 4., 19:00 Ivo Jahelka

Do Frýdku-Místku zavítá svězný písničkář Ivo Jahelka, známý také jako zpívající právník. Iva Jahelku si mnozí z nás pamatují z televizního pořadu Neznalost neomlouvá, který svou poutavou i poučnou tvorbou plnou písní přibližoval prostředí soudních síní. Večer v Nové scéně vlast bude nabitý veselými písničkami z justičního prostředí i běžného života a mluveným slovem.

Národní dům

28. 4., 19:00 Jarní koncert Symfonického orchestru Frýdek-Místek

V programu zazní 5. symfonie Franze Schuberta, Z českých luhů a hájů Bedřicha Smetany a předehra k operě Carmen George Bizeta.

6. 5., 20:30 Rapová past

Základní umělecká škola

20. 4., 18:00 Jarní koncert s flétnou a kytarou

Libor Janeček je absolventem brněnské konzervatoře a v současné době se věnuje sólové koncertní činnosti, účinkuje v komorním duu i triu. MgA. Mariia Mikhailova (1989) navštěvovala mistrovské kurzy u vynikajících pedagogů (Denis Lupačev, Vincent Luka, Seiya Ueno, János Bálint, Peter Verhoyen, David Formisano) a rovněž se zúčastnila několika soutěží (International competition woodwind instruments v Togliatti atd.). V roce 2019 absolvovala magisterské studium na JAMU v Brně u prof. Václava Kunta a věnuje se koncertní a pedagogické činnosti. V programu koncertu zazní Sonáta a moll pro flétnu a kytaru Georga Friedricha Händela, Adagio pro flétnu a kytaru Josefa Myslivečka anebo Rumunské lidové tance Bély Bartóka.

Kino Petra Bezruče

6. 5., 19:00 Helena Vondráčková – HELENA show 23

Helena Vondráčková a její doprovodná kapela Charlie Band vyrážejí na koncertní turné „HELENA show 23“. Jako exkluzivní host se představí Tomáš Slaviček – tanečník, choreograf a především několikanásobný mistr světa ve stepu. S Helenou Vondráčkovou spolupracuje od roku 2009. V repertoáru mají řadu společných stepařských čísel, která mají u diváků vždy obrovský úspěch.

Hudební hospůdka U Arnošta

15. 4., 19:00 Irský večer s Acoustic Irish

Irská keltská muzika s nádechem beskydských hor, prvky moravského folkloru a Moravskoslezského kraje.

Hudební klub Stoun

- 7. 4. **Bass Invasion: Sweetsen Warm Up**
- 8. 4. **Rave!**
- 9. 4. **Velikonoční hity ze záhrobí 18+**
- 14. 4. **Rest & DJ Wich**
- 15. 4. **Hity ze záhrobí 18+**
- 20. 4. **Romipen**
- 21. 4. **NOISE: Beats for Love on the Road**
- 22. 4. **Downbelow & Fe**
- 28. 4. **Vault w/ Vandal**
- 29. 4. **Poslední hity ze záhrobí 18+**

Faunapark

9. 4., 17:30 Velikonoční koncert Naděje – Jonathan Oriel

Klub Stolárna

15. 4., 20:00 Vzpomínka na Leoše Skuplíka

Jazzový jam session věnovaný nedávno zesnulému frýdecko-místeckému muzikantovi Leoši Skuplíkovi. Zahrají, zajamují a zavzpomínají kamarádi a přátelé z Akumy, Behind The Door, Vlastík Šmída a další.

27. 4., 19:00 Radovan Tariška & Cubanos

Nejnovější projekt Radovana Tarišky, ve kterém zazní kompozice nesoucí se v afro-karibském duchu a latinsko jazzu. Carlos Sarduy-trumpetista a multiinstrumentalista, jehož hudební styl si během večera určitě vychutnáte. Rolando Luna patří ke světové špičce latinsko hudby a je držitelem několika ocenění Grammy.

VÝSTAVY

Muzeum Beskyd

do 2. 4. Vážky ve světle knih

Přírodovědná výstava osloví nejen zájemce o život hmyzu a vážek, ale také čtenáře knih.

**do 18. 6. Renesanční člověk
Ferdí Duša**

Ferdí Duša byl nejen výtvarníkem, ale také velkým sběratelem. Vlastnil rozsáhlou knihovnu, ve které byly tituly z různých vědních oborů (výtvarné techniky, dějiny umění, etnografie). Měl velký soubor podmaleb na skle, sbíral výšivky, kramářské písně, keramiku, papírové betlémy atd. Věnoval se fotografování, ilustroval řadu knih. Ilustroval díla osobností moderní katolické literatury, jako byli Jakub Deml, Bedřich Konařík a František Odvalil. Svůj vztah ke Slovensku a motivu Jánošíka vyjádřil v ilustracích k Bottově Smrti Jánošíkově. Jedním z vrcholů Dušova ilustrátorského díla bylo vydání Bezručových Slezských písní z roku 1927. Významné byly jeho ilustrace pohádek Vojtěcha Martínka (U jasného plamene) a Viléma Závady (Devět pávů), kde je opět patrná Dušova bohatá a nevyčerpatelná imaginace, díky níž svým osobitým způsobem vylíčil nejen dramatickost a náboj těchto pohádek, ale také jejich poetickou a lyrickou část.

**od 13. 4. Rašeliniště a rašelinné louky
v Beskydech**

Rašeliniště v Moravskoslezských Beskydech jsou velmi vzácným biotopem. Nejen vzácné druhy mechorostů, ale i ohrožené kvetoucí rostliny najdeme na rašeliništích a rašelinných loukách v oblasti Moravskoslezských Beskyd, kde je podloží chudé na minerály.

Výstava seznámí návštěvníky s typickými obyvateli rašelinišť a rašelinných luk nejen z říše rostlin a živočichů. Prostřednictvím historických fotografií z muzejního fotoarchivu přeneseme návštěvníky do 60. let minulého století do obce Staré Hamry, kde se nacházelo největší a nejceněnější beskydské rašeliniště. Vernisáž proběhne 13. dubna v 17:00 hodin.

Knihovna Místek**do 30. 4. Velká výtvarná soutěž**

Výstava oceněných prací výtvarné soutěže pro děti a mládež do 15 let. Foyer kina Vlast

**do 9. 5. Růžovka | „My! – o nás, pro nás,
a nejen pro nás“**

Výstava prezentuje výsledky mezinárodní spolupráce Střední školy, Základní školy a Mateřské školy, Frýdek-Místek ulici Pionýrů 2352 se školami z Lotyšska, Polska, Portugalska, Severní Makedonie a Turecka. Ukazuje fotografie z výtvarných a rukodělných workshopů, které byly ve škole pořádány pro žáky při seznamování se s tradičními technikami používanými v partnerských zemích. Vstup v běžných provozních hodinách.

Lidový dům, Místek**od 23. 4. Výstava modelů letadel**

Výstava modelů letadel modelářů z Frýdku-Místku, Karviné, Orlové, Bohumína, Frenštátu pod Radhoštěm. Pořádá Pobeskydský aviatický klub Frýdek-Místek. Vernisáž proběhne 23. 4. v 10:00 hodin.

**Minigalerie cukrárna Pod Lysou,
Frýdlant n. O.****do 23. 4. Ludmila Vašková – Za maskami**

Výstava akvarelů a kreseb rožnovské výtvarnice Ludmily Vaškové. Autorka se poměrně málo prezentuje, známá je více její keramická tvorba, mnozí ji znají také jako zpěvačku. Otevřeno dle provozu cukrárny.

Knihovna Baška**do 31. 5. Olga Szymanská – Báseň z Beskyd**

Báseň a fotografie Olgy Szymanské. Vernisáž 5. 4. v 17:00 hodin. Verše autorky bude recitovat Jana Klečková, na keltskou flétnu zahráje Jana Bauerová.

Včelařské muzeum Chlebovice

Pro veřejnost otevřeno čt-pá: 13:00–17:00, so: 9:00–12:00 hodin. www.vcelarskyareal.cz

OSTATNÍ

Frýdecký zámek**2. 4., 9:00 Velikonoční jarmark**

Přijďte si užít velikonoční veselí na frýdecký zámek. Můžete se těšit na jarmareční prodej tradičních výrobků kraje, malování kraslic či pletení pomlázek. V rytířském sále vystoupí Lašský soubor písní a tanců Ondřejnice, v zámecké kapli sv. Barbory vokální soubor TEATET z Řepíšť. Pro návštěvníky budou již tradičně otevřeny aktuální výstavy a stálé expozice Frýdek a Místek, Frýdek – Mariánské poutní místo.

Muzeum Beskyd, Zelený dům**3. 4., 16:30 Výtvarný Místek**

Komentovaná vycházka přiblíží hodnotné objekty, drobné stavby a plastiky na katastru městské části Místek, jakými jsou památník 8. pěšího pluku, graffiti v podchodech, pamětní deska Františka Kolaříka, plastiku Nová doba (tzv. vykopnutý zákazník). Sraz u památníku osvobození (Holubice) na nábřeží Ostravice u OC Frýda.

6. 4., 16:30 Veselé Velikonoce

Přednáška přiblíží regionální zvyky, obyčeje a pověsti, které se váží k období Velikonoc. Doplněno výstavou historických velikonočních pozdravů, malovaných perníků a vajíček.

14. 4., 16:30 Pohádky a pověsti z Frýdku-Místku

Znáte pohádku o Zábí princezně z Olešné, pověsti o propadlém hradu na Štandlu, o shazování kozla z věže frýdeckého zámku, o tajných chodbách a o pokladech v Lipině? Pokud ne, přijďte se s nimi seznámit.

**20. 4., 16:30 Zbojník Ondráš – Ondra Fuciman
(1680-1715)**

Pověsti, dohady a fakta o životě nejznámějšího beskydského zbojníka Ondráše z Janovic – autentické památky, obrazy zachycující smrt Ondráše a další.

27. 4., 16:30 Frýdek a Místek z ptačí perspektivy
Historické a současné pohledy na Frýdek-Místek, které byly pořízeny z výškových budov nebo z letadla.

29. 4., 8:00 Vítání ptačího zpěvu

Vycházka kolem řeky spojená s pozorováním, odchytem a kroužkováním ptáků. Vydejte se s námi na komentovanou vycházku do probouzející se jarní přírody, jejíž součástí bude pozorování a poznávání našich druhů ptáků nejen podle zpěvu. Proběhne také ukázka odchytu a kroužkování ptáků. Dalekohledy vítány. Sraz před vstupem do zámku.

Muzeum Beskyd, Studijní knihovna

Knihovna nabízí všem zájemcům o odbornou a regionální literaturu více než 38 000 svazků a také několik druhů přírodovědných a společenskovedných vědeckých časopisů. Knihovní fond zahrnuje především naučnou literaturu se vztahem k regionu Frýdecko-Místecka, popř. severní Moravy a Slezska. Naše knihovna je specializovanou knihovnou a knihy si zde můžete zapůjčit pouze prezenčně. Vstup z prvního nádvoří frýdeckého zámku. Otevřeno: pondělí, čtvrtek: 9:00–12:00, 13:00–17:00, pátek: 9:00–12:00.

Sady Bedřicha Smetany**3.-9. 4. Kdo snědl beránka?**

Další ze série zábavných stezek pro děti v sadech Bedřicha Smetany. Objeďte s dětmi velikonoční zvyky a tradice a zároveň vypátrejte, kdo z rodiny tajně snědl velikonočního beránka! Hrací karty k dostání na pobočkách TIC FM nebo online na webu ticfm.cz.

Knihovna Místek**3. 4., 17:00 Knižní představení nejen
pro neslyšící děti**

Měli jste někdy chuť vlézt si do knížky a úplně se ztratit v jejím ději? Představení v podání studentek Ateliéru divadlo a výchova pro Neslyšící brněnské JAMU vtáhne do hry nejen děti, ale i dospělé.

**6. 4., 17:00 Cestami starověkých kultur
– Mezopotámie**

Třetí z cyklu přednášek o umění starověkých kultur. Přednáší PhDr. Věra Strakošová.

**13. 4., 17:00 Výroční obyčejová obřadní kultura
na Valašsku a její odraz v umění L. Vaškové**

Přednáška etnografky Valašského muzea v přírodě Mgr. Jany Tiché.

**18. 4. Na volné noze Na cestě
→Frýdek-Místek**

Přijďte strávit příjemné odpoledne prací a navazováním kontaktů s jinými profily na volné noze. Ve spolupráci s Volnohozi F=M, od 13:00 do 18:00 hodin.

20. 4., 17:00 Mistr experimentu Eduard Ovčáček

Přednáška Mgr. Gabriely Pelikanové o třineckém rodákovi Eduardu Ovčáčkovi, který vstoupil do českého výtvarného umění koncem 50. let minulého století.

27. 4., 18:00 Na motorce kolem světa

Cestovatelská přednáška Vojtěcha Lavického.

Knihovna Frýdek**19. 4., 18:00 Zpovídat se z poezie**

Křest jubilejní sbírky veršů Lydie Romanské.

Lidový dům, Místek**2. 4., 18:00 Slavení Paschy**

Večere bude probíhat formou sdílení přinesených jídel. Přihlášky lidovydum.fm@gmail.com nebo na tel.: 737 746 476.

13. 4., 17:30 Moc slova

Přednáška Ing. Pavla Mečkovského – povzbuzování jako dodání odvahy ve výchově i životě.

15. 4., 19:00 Hrozen bál

Tradiční akce zavítá podruhé do Lidového domu. Jedinečná hudba v dodání schol, které svůj program připravují pouze pro tuto akci.

Záložna, bývalá Moravia banka**28.-30. 4. art of život.**

Vízi projektu je propojit lokální tvůrce a podnikatele a vytvořit událost spojující design, módu, hudbu i gastronomii. Vystavovatelé tak dostanou jedinečnou možnost představit svůj talent místní kultuře. Součástí bude také prodejní market.

Faunapark**2. 4., 16:00 Vyrábíme velikonočního zajíčka**

Naučná hra o Velikonocích a výtvarná dílna, kde si můžete vyrobit velikonočního zajíčka.

9. 4., 15:00 Hledání velikonočního vajíčka

Tradiční hledání vajíček v areálu Faunaparku.

16. 4., 16:00 Lamy – alpaky ve Faunaparku

Pouze v tento den zavítají na návštěvu do našeho areálu alpaky. Bude se o těchto tvorech povídat, seznámíme vás s jejich zvyky, životem, radostmi i trápeními. Můžete nám je pomoci nakrmit, vyfotit se s nimi a pohladit si je.

23. 4., 13:00 Okolo Frýdku cestička III.

Pro někoho závod, pro jiného odpolední procházka. Charitativní akce na podporu Faunaparku ve Frýdku-Místku.

**30. 4., 16:00 Filipojakubská noc
– pálení čarodějnic****Zámecké náměstí, Frýdek****1. 5., 9:00 Prvomájová jízda veteránů**

Výstava vozidel a projížďka starých vozidel trasou Svídnov, Frýdek, Dobrá, Raškovice, Lubno, Frýdlant nad Ostravicí – Nová Ves. Cíl ve 14:15 – 15:30 v rekreačním středisku Budoucnost, kde proběhne výstava a akce bude ukončena. Pořádá Old Fiat Club.

Frýdecko-místecké ulice – po kom se jmenují?

► Kateřina Janásová

Raisova ulice

„Cestička k domovu/známě se vine/hezčí je, krásnější/než všechny jiné ... A kdybych v světě/ smutně se míval/na téhle cestičce/vždycky bych si zpíval“. První a čtvrtý verš z básně Karla Václava Raise, která dala název celé knížce básní a povídek pro mládež. Tento spisovatel a básník se narodil počátkem ledna 1859 v Lázních Bělohrad do chudé rodiny drobného zemědělce. Pro malý vzrůst a tělesnou slabost ho rodiče chtěli dát na krejčovské nebo hodinářské řemeslo. Rais však ve škole dosahoval výborných výsledků, patřil mezi nejlepší žáky, a proto rodiče změnili své původní rozhodnutí. Po studiích na učitelském ústavu v Jičíně začal v roce 1879 svou učitelskou

dráhu v Trhové Kamenici, několik let působil v Hlinsku a nakonec byl roku 1887 přeložen do Prahy. Tady učiteloval na Žižkově a od roku 1899 řediteloval na měšťanské dívčí škole na Královských Vinohradech, kde působil do roku 1915. Navázal přátelství s Aloisem Jiráskem, Zikmundem Wintrem a dalšími literáty a kulturními osobnostmi. V květnu roku 1912 nebo 1913 zavítal také na Čeladnou a setkal se s Josefem Kalusem, který o návštěvě napsal ve svých Vzpomínkách. Karel Václav Rais patří mezi představitele realismu a tvůrců tzv. venkovské prózy, zobrazoval sociální a generační konflikty na maloměstě a venkově. Psal povídky, např. Výminkáři, Rodiče a děti, Půlpání, a romány, např. Západ, Na lepším, Zapadlí vlastenci nebo Pantáta Bezouška, poslední dva byly také zfilmovány. Román Kalibův

zločin se stal základem představení Slováckého divadla v Uherském Hradišti (2013) a také Východočeského divadla v Pardubicích (2017). Karel Václav Rais zemřel počátkem července 1926 v Praze

a je pochován na Vinohradském hřbitově.

Raisova ulice – nedaleko křižovatky U Rady na pomezí Místku a Sviadnova – je lemována rodinnými domy, zelení a parkem. ■

INZERCE FMP 1916/06

CÍTÍTE, CO VAŘÍ SOUSED?

V nečištěných odvětrávacích šachtách jsou bakterie, plísňe, alergen, choroboplodné zárodky, karcinogeny.

- Čistíme a dezinfikujeme odvětrávací šachty
- Opravujeme střešní ventilátory

**Zadarmo Vám uděláme kontrolu
jedné šachty kamerou**

+420 601 153 200

www.plicedomu.cz

INZERCE FMP 1967/03

ZAJISTĚTE SI NIŽŠÍ CENY DRŽÍME CENY ROKU 2022

Ušetřete za okna i energie.
Pořídte si úsporné řešení na míru vašemu bydlení.
Nakupte okna a dveře ještě za výhodné ceny.

Akce platí do 30. 4. 2023

OBCHODNÍ KANCELÁŘE VE VAŠEM REGIONU:

OSTRAVA ostrava@pramos.cz, 775 591 346
OPAVA opava@pramos.cz, 775 591 357
NOVÝ JIČÍN novyjicin@pramos.cz, 775 591 361
800 100 111, více na www.pramos.cz

Pomůžeme Vám se získáním
dotací z programu
Nová zelená úsporám light plus

SBĚRNÉ DVORY s.r.o.

VYKUPUJEME

- ZA HOTOVÉ PAPIR A AKUMULÁTORY
- PŘEVODEM NA ÚČET ŽELEZO A BAREVNÉ KOVY
- ZPĚTNÝ ODBĚR ELEKTROZAŘÍZENÍ
- VAŠE DOKUMENTY SKARTUJEME
A JEŠTĚ VÁM ZAPLATÍME!

Svazarmovská 88, FM, Bahno tel.: 558 434 321, 723 188 472
Ostravská 103, Sviadnov tel.: 558 655 075, 602 510 018
fax.: 558 655 607
J. Matěje 515, Brušperk tel.: 558 666 441, 606 476 330
Okružní ulice, Frýdlant n. O. tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedvory@seznam.cz
www.sbernedvory.cz

POMŮCKA: OHR. OSTENDE, URINA	SPZ PRAHY	CITOSLOVCE OPOVRŽENÍ	BELGICKÉ MĚSTO	1. DÍL TAJENKY		LOKY	PŘÍKLONKA	ZNAČKA AMPER- HODINY	TAK NĚMECKY	AKADEMIE VED ZKR.	ČÍNSKÝ LITERÁRNÍ SOUDECE	NÁZEV HLÁSKY N	HARMONIE		2. DÍL TAJENKY	UCHO NĚMECKY	SKUTEČ- NOST	MOŘSKÝ PTÁK
ČÁSTICE HMOTY					SPÍKR									ŽENSKÉ JMÉNO				
SIŤ ČERPACÍCH STANIC					KOŘALKA ZNAČKA KOSMET. PŘÍPRAVKŮ									MALÍŘSKÁ POMŮCKA OFOUKNUTÍ HOVOR.				
NEPRACO- VAT NA STAVU												POCTIVEC						
	MOČ	RODOVÉ ZNÁKY STUDENT MEDICINY											CHEM. ZN. ŽELEZA DUPÁNÍ			POPĚVEK OZNAČENÍ CITLIVOSTI FILMU		
DOVEDNÝ					NÁSTROJ ZVONÍKA	PRŮBĚH SITUACE						PISEČNÝ PŘESYP					PRES	RÍČNÍ RYBA
ČERVENÝ ANGLICKY				INIC. HERCE DÍTĚTE CITOSLOVCE OHRAZENÍ								UNIVERZITA KARLOVA JEDEN PLUS JEDEN			STOVKY SLŮVKO POLITOVÁNÍ			
MYŠLEN- KOVÉ							NUŽE	OZNAČENÍ NAŠICH LETADEL	SLEČNA ZKR.	TAHLE	INICIÁLY HEREČKY PATRASOVÉ OPAK KE			ČÁST BIBLÉ INICIÁLY HERCE EASTWOODA				
CHEM. ZN. NIKLU			3. DÍL TAJENKY														CHEM. ZN. ZLATA	
JESTLI SLOVENSKY			INICIÁLY SPISOVA- TELE NEFFA			ČLOVĚK UKLÁDAJÍCÍ PENÍZE											INICIÁLY HERCE RODENA	

www.ocfrýda.cz

FRÝDA
OBCHODNÍ CENTRUM

Tajenku křížovky se jménem a adresou (bez tohoto údaje nebudete zařazeni do slosování) zasílejte na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@fmpatriot.cz nejpozději do 24. dubna. Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda. Výherci tajenky z minulého čísla jsou a poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda získávají: Šárka Slezáková, Barbora Suranová a Pavel Buchta z Frýdku-Místku. Ceny výhercům doručíme.

INZERCE FMP 2001/02

Obec Palkovice ve spolupráci s Českým svazem chovatelů, ZO Palkovice Vás zve na:

Obecní zabíjačka

MŮŽETE OCHUTNAT ČI ZAKOUPIT SI DOMŮ:

- ZABÍJAČKOVÉ VÝROBKY OD TŘECH ŘEZNICTVÍ,
- ZABÍJAČKOVOU POLÉVKU PŘÍMO Z KOTLE,
- UZENÉ MASO A KLOBÁSY Z UDÍRNY,
- KOLÁČKY, PÁREK V ROHLÍKU, HRANOLKY A DALŠÍ OBČERSTVENÍ.

K POSLECHU I Tanci ZAHRAJE ŽIVÁ HUDBA.

Sobota 22. dubna 2023 od 11 hodin
PROSTRANSTVÍ U HASIČSKÉ ZBROJNICE V PALKOVICÍCH

www.palkovice.cz

ObecPalkovice

Palkovice

PALKOVICE
dobře se tu žije

Zetka

AKCE
PRODLOUŽENA

LUMCO®

ČESKÝ VÝROBCE
SEDACÍCH SOUPRAV

Při předložení tohoto inzerátu

sleva 1 000 Kč

na LUMCO sedací soupravy:

KARIN, KLÁRA, NATALI, DREAM, OLIVIE,
LEONA, KLAUDIE a ESTER

Akce platí do 30. června 2023

Frýdlantská 612, (pod kinem Petra Bezruče)
Frýdek-Místek

www.nabytekzetka.cz

Jarní slevy

až
30%

- ✓ Servis a oprava oken
- ✓ Výměna sítí proti hmyzu
- ✓ Výměna žaluzií

+420722 903 771

FRYDEK.VOLITASERVIS.CZ

INZERCE FMP 1987/01

INZERCE FMP 1998/01

INZERCE FMP 1996/01

Stavte se za námi na pobočce

Některé věci je snazší vyřídit osobně

- Poradíme vám s čímkoli kolem energií, vytápění nebo fotovoltaiky.
- Vybereme vám nejvýhodnější tarif na elektřinu a plyn.
- Nabídneme vám užitečné služby navíc, třeba elektrikáře nebo kontrolu kotle.
- Zařídíme vám úpravu výše záloh nebo změnu kontaktních údajů.
- Pomůžeme vám v případě, že jste se kvůli vysokým nákladům na energie dostali do finančních problémů.

e-on

Obchodní místo Frýdek-Místek

J. V. Sládka 44 | Tel: 734 716 426

eon.cz/frydek-mistek

